

Skjøtselsrapport
for
Kalvøya naturreservat, Bærum

BioRehab Klepsland

2020

Tittel : Skjøtselsrapport for Kalvøya naturreservat, Bærum

Dato : 02.11.2020

Forfatter : BioRehab Klepsland ved Jon T. Klepsland

Rapportnummer : 21/2021

ISBN : 978-82-93931-20-1

Emneord : Kalvøya naturreservat, grunnlendt kalkmark, kalkfuruskog, skjøtsel

Utgiver : Statsforvalteren i Oslo og Viken

Antall sider : 14

Ansv. sign : Øystein Røsok

Forside- og baksidebilder : Forsideillustrasjon viser skjøtselsområde avmerket på kart

Sammendrag : BioRehab Klepsland ved Jon T. Klepsland fikk i oppdrag av Statsforvalteren i Oslo og Viken å rydde et område i Kalvøya naturreservat bestående av kambrosilur-kalkstein med naturtypene grunnlendt kalkmark, kalkberg og kalkfuruskog. Nesten all yngre furu i kantsoner mot sjø og plenareal ble fjernet. Alle store fremmede busker ble kappet ned, mens mindre busker ble forsøkt rykket opp med roten. Alt av høst-berberis ble fjernet med rot, samt noen få (vanlige) berberis. Alt hogstavfall ble kjørt til lsi gjenvinningsstasjon.

Innledning

Fylkesmannen i Oslo og Viken (Klima- og miljøvernavdelingen ved Øystein Røsok) skrev kontrakt med BioRehab Klepsland (ved Jon T. Klepsland) i september 2020 (saksnummer 2020/32468) om skjøtsel av Kalvøya naturreservat østørøst for Bikkjebukta, høsten 2020.

Prosjektperiode

Skjøtselstiltaket ble utført i perioden 23. – 28. oktober 2020.

Problemstilling og naturforhold

Berggrunnen består av kambrosilur-kalkstein, og vegetasjonen består i hovedsak av grunnlendt kalkmark, kalkberg og kalkfuruskog. Det er også innslag av kalk-lindeskog. Floraen er rik og variert, spesielt tilknyttet grunnlendt kalkmark, med blant annet dragehode og mye knollmjørdurt. Den grunnlente marka er imidlertid utsatt for naturlig gjengroing som både skygger ut den lyskrevende tørrbakke-floraen og medfører forsuring av jordsmonnet. Lokaliteten har en nordlig eksposisjon, og dette bidrar trolig til den negative trenden. Lokaliteten er også skjemmet av ganske stort innslag av fremmed-arter (spesielt mispler og svensk-asal). Tørrbakke-elementet er vurdert å ha såpass stor naturverdi at arealet med denne naturtypen ønskes vedlikeholdt eller økt i areal. Dette krever målrettet og gjentatt skjøtsel.

Tilstand og skjøtselsbehov

Skjøtselsbehovet var størst i periferien av området; både skogkanten på sjøsiden og kanten mot plen-området i sør. Den sentrale delen er mer sluttet skogsmark uten tørrbakkeflora og uten samme behov for tynning/ skjøtsel. Før oppstart var kanten på sjøsiden preget av tett oppslag av furu, samt relativt mye fremmed-mispler. Mot plen-området i sør var oppslaget av furu noe mindre tett, men trærne var generelt større. Mengden fremmede mispler var derimot større enn på sjøsiden og inkluderte flere store, gamle busker. Felles for hele kantsone-arealet var at den rike kalk-tørreng-floraen var i ferd med å tape terreng på grunn av gjengroing. Også stedeagne busker typiske for åpen grunnlendt kalkmark, som dvergmispel, svartmispel, geitved og hagtorn/begerhagtorn, var i ferd med å bli konkurrert ut av mer skyggetålende trær og busker.

Tiltak gjennomført

Nesten all yngre furu i nevnte kantsoner ble fjernet. Noen få furu-trær ble satt igjen, men da kvistet opp for å sikre tørrbakkefloraen god lystilgang. Også noe lind, einer og rogn ble trimmet/ kvistet opp. Alle store fremmede busker ble kappet ned, mens mindre busker ble forsøkt rykket opp med roten. Skjøtselen ble utført såpass sent på året at mange mispler allerede hadde felt bladverket, og derfor ble ikke all fremmed-mispel fjernet grunnet faren for også uforvarende ta stedeagne mispler (dvergmispel, svartmispel). Alt av høst-berberis ble fjernet med rot, samt noen få (vanlige) berberis. Ellers ble det også tynnet ut noe lind, bjørk, einer og svensk-asal. Svensk-asal ble f.ø. ikke forsøkt systematisk bekjempet ettersom det var en ørliten fare for å da også ta stedeagen asal (norsk asal). Alt hogstavfall ble slept opp til turveien på sørsiden av naturreservatet, lagt opp i haug, og senere kjørt bort og deponert på Isi gjenvinningsstasjon (28. oktober). Furu-stokker ble etter avtale kvistet og gjenlagt i haug for å bli plukket opp av lokal beboer til brensel.

Oppfølging fremover

- Mispler, lind og svensk-asal som ikke er fjernet med rot vil skyte nye skudd. Slikt oppslag bør fjernes så tidlig og så ofte som mulig fremover. Eventuelt bør man også behandle stubbene med plantevernmiddel (roundup).
- Svensk-asal opptrer frekvent og bør vurderes bekjempet. Dette kan gjøres ved ringbarking (og påfølgende fjerning av rot- og stammeskudd), eller ved felling og behandling av stubber med plantevernmiddel. Eventuelt kan man også tynne ut bestandene av berberis noe.
- Etter skjøtselen har området blitt mye mer tilgjengelig for ferdsel. Dette medfører slitasje og eutrofiering (gjødslingseffekt). Man bør vurdere tiltak for å begrense ferdsel for å skåne den sårbare tørrbakke-floraen.
- Arealet med tørrbakke-flora kan trolig ganske enkelt økes mot sør ved å innskrenke arealet som nå slås som plen. Her bør man vurdere om ikke i det minste ytterligere 2-4 meter av kantsonen kan spares for plenklipping, og heller slås én gang i året med to-hjuls slåmaskin eller lignende. Man bør uansett unngå å gjødsle plenen på nordsiden av turveien.
- Naturreservatet kunne ellers godt vært ryddet for søppel.

Vedlegg (bilder)

Før tiltak (foto tatt 23 – 24. oktober):

Underveis og etter tiltak (foto tatt 23. – 28. oktober):

